

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยเหตุที่ประเทศไทยประสบกับปัญหานานาประการเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่น เช่น ปัญหาการทุจริตการเลือกตั้ง แนวความคิดในการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการจัดให้มีองค์กรที่มีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองและอิทธิพลอื่นจึงเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแล และดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น¹ และมีอำนาจอื่นๆ ตามรัฐธรรมนูญเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเป็นธรรม เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่สำคัญที่จะมีส่วนช่วยให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม อันจะส่งผลต่อการเมืองการปกครองของไทย กระบวนการในการคัดเลือกบุคคลากรเพื่อมาใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในเรื่องการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการสรรหาบุคคลากรที่จะประกอบเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง กล่าวคือ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 138 กำหนดให้การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการโดย (1) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 137 ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา (2) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา (3) กรณีที่คณะกรรมการสรรหาตาม (1) ไม่อาจเสนอชื่อได้ภายในเวลาที่กำหนดหรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวน และตาม (4) ของบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดวิธีการในการคัดเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อตาม (1) (2) และ (3) โดยให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อตาม (1) (2) และ (3) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ ให้ห้าคนแรกซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของ

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 144

จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้ง แต่ถ้าจำนวนผู้ที่ได้รับเลือกตั้งกล่าวว่ามีไม่ครบห้าคนให้นำรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกนั้นมาให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนืองกันไป และในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบห้าคน เป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ในครั้งนี้ถ้ามีผู้ได้คะแนนเสียงเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินห้าคน ให้ที่ประชุมวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก ซึ่งข้อเท็จจริงคดีนี้ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2544 คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 138 ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “คณะกรรมการสรรหาฯ” (ประกอบด้วยนายประเสริฐ นาสกุล นายอัศรทร จุฬารัตน นายอดิศร เพียงเกษ นายเอกภาพ พลซื่อ นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล พ.ต.ท. วิโรจน์ เปาอินทร์ รศ.นริศ ชัยสูตร นายพุมิ วีระประเสริฐ และนายปรีชา จรุงกิจอนันต์) ได้พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 137 คือ นายจรัล บุรณพันธ์ศรี พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ นายวีระชัย แนวบุญเนียร พลเอก ศิริรินทร์ ฐปกล้า และนายสมชัย ศรีสุทธิยากร ส่วนที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้พิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2544 คือ นายชูชาติ ศรีแสง นายอุดม เฟื่องฟุ้ง นายปริญญา นาคฉัตร์ชัย นายปรีชา ธานันท์ และนายพิศาล พิริยะสถิต

วุฒิสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 135 ประกอบกับข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2544 ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น และรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป คณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว คือ “คณะกรรมการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง” ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “คณะกรรมการสามัญฯ” ได้ตรวจสอบกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหาฯ แล้ว ปรากฏว่า มีผู้สมัครและมีผู้ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหาจำนวนห้าสิบห้าคน ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาฯ ได้ประชุมลงคะแนน รวม 7 ครั้ง ดังนี้

รอบที่ 1 กรรมการสรรหาแต่ละคนเลือกได้ไม่เกินคนละ 5 คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ หนึ่งคน คือ พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ

รอบที่ 2 ลงคะแนนคนละไม่เกิน 4 คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่หนึ่งคน คือ นายวีระชัย แนวบุญเนียร

รอบที่ 3 ลงคะแนนคนละไม่เกิน 3 คะแนน มีผู้ได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่หนึ่งคน คือ นายจรัล บุรณพันธ์ศรี

รอบที่ 4 ลงคะแนนคนละไม่เกิน 2 คะแนน มีผู้สมัครสามคนได้คะแนน 6,7 และ 6 จึงไม่มีผู้ใดได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่

รอบที่ 5 ลงคะแนนคนละไม่เกิน 2 คะแนนอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏผลคะแนนเช่นเดียวกับรอบที่ 4 จึงไม่มีผู้ใดได้รับคัดเลือก

หลังจากรอบที่ 5 คณะกรรมการสรรหาฯ ได้เปลี่ยนกติกาใหม่ให้นำผู้สมัครเฉพาะผู้ได้คะแนนสูงสุด 3 คน คือ พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า นายพยนต์ พันธุ์ศรี และนายสมชัย ศรีสุทธิยากร มาลงคะแนน โดยให้กรรมการสรรหาลงคะแนนคนละ 1 คะแนน แล้วให้ตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออกไป จากนั้นจึงนำสองคนที่เหลือมาลงคะแนนอีกครั้งหนึ่งจึงปรากฏผล ดังนี้

รอบที่ 6 ลงคะแนน คนละ 1 คะแนน (เพื่อตัดผู้ได้คะแนนต่ำสุดออก) ผลปรากฏว่า พลเอก ศิริรินทร์ และนายสมชัย ได้คนละ 4 คะแนน นายพยนต์ ได้ 2 คะแนน นายพยนต์ จึงถูกตัดออกจากบัญชีไป

รอบที่ 7 ลงคะแนน คนละ 2 คะแนน ปรากฏว่า พลเอก ศิริรินทร์ และนายสมชัย ได้คะแนน คนละ 10 คะแนน คณะกรรมการสรรหาฯ จึงเสนอชื่อบุคคลทั้งสองและอ้างว่าได้คะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่

คณะกรรมการการสามัญฯ จึงได้มีหนังสือเสนอรายงานการพิจารณาของ คณะกรรมการการสามัญฯ ต่อประธานวุฒิสภา

วุฒิสภาในคราวประชุม ครั้งที่ 21 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ 4 ตุลาคม 2544 พิจารณารายงานของคณะกรรมการการสามัญฯ แล้ว ได้ลงมติเลือกกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 5 คน คือ พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ พลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า นายวีระชัย แนวบุญเนียร นายจรัส บุรณพันธุ์ศรี และนายปริญญา นาคฉัตร์ย์ ทั้งนี้ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2544

ต่อมาพลตำรวจเอก ประทีป สันติประภพ สมาชิกวุฒิสภากับคณะรวมสี่สิบเอ็ดคนได้มีหนังสือ ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2544 เสนอความเห็นต่อประธานวุฒิสภา สรุปว่า การตัดสิทธิผู้สมัครในการลงคะแนนในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ดังกล่าว มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ว่า

(1) คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจตัดสิทธิผู้สมัครรายอื่นๆ ได้หรือไม่ และการกระทำดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

(2) มติสามในสี่ ที่เกิดจากการลงคะแนนในรอบที่ 7 ขอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ หากไม่ขอบด้วยรัฐธรรมนูญจะถือว่ารายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาฯ นำเสนอต่อประธานวุฒิสภา มีเพียงสามคน ได้หรือไม่ ส่วนรายชื่อที่ขาดอีกสองคนจะต้องดำเนินการเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 138 (3) ใช่หรือไม่

(3) หากพบว่ากระบวนการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย วุฒิสภา มีอำนาจปฏิเสธรายชื่อและส่งกลับเพื่อพิจารณาใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคคลผู้ซึ่งเป็นกลางทางการเมือง และความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 136 ได้หรือไม่

คณะสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวจึงเห็นว่า ขณะนี้ได้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาขึ้นแล้ว ซึ่งเป็นความขัดแย้งทางความคิดระหว่างคณะกรรมการธิการสามัญฯ สมาชิกวุฒิสภาและคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 138 ซึ่งอยู่ในหมวด 6 ว่าด้วยรัฐสภา อันเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่ที่สำคัญของวุฒิสภาและคณะกรรมการสรรหาฯ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหานี้เพื่อยุติข้อโต้แย้งอันเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและคณะกรรมการสรรหาฯ ต่อไป คณะสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวจึงได้ร่วมกันเสนอความเห็นต่อประธานรัฐสภาเพื่อใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาความขัดแย้งในทางปฏิบัติทั้ง 3 ประการข้างต้นว่าสามารถจะกระทำได้หรือไม่ เพียงใด

ประธานรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า สมาชิกวุฒิสภาทั้งสี่สิบเอ็ดคนได้โต้แย้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาฯว่า กระบวนการพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งที่มีผลกระทบต่อการทำงานของวุฒิสภา และคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 บัญญัติให้ประธานรัฐสภามีอำนาจเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ และหากศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาปัญหาข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นนี้ให้เป็นบรรทัดฐานดังเช่นที่เคยวินิจฉัยไว้แล้วในหลายกรณี ก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมือง จึงส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/ 2545 มีดังนี้

(ก) ประเด็นในการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจงของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาไว้ 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่หนึ่ง การสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ของคณะกรรมการสรรหาฯ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ประเด็นที่สอง เมื่อการสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ของคณะกรรมการสรรหาฯ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว จะต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญอีกหรือไม่

(ข) คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2545 ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ 38/2545 ในประเด็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมาก จำนวน 9 คน มีนายสุจินดา ยงสุนทร วินิจฉัยว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหาเฉพาะในรอบที่ 7 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ส่วนตุลาการอีก 8 คนวินิจฉัยว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหาฯ ในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่สอง วินิจฉัยว่าการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหาฯ เฉพาะในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 138 (1) และต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 138

(ค) ผลสืบเนื่องจากคำวินิจฉัย

จากคำวินิจฉัยดังกล่าวของศาลรัฐธรรมนูญได้ก่อให้เกิดผลสืบเนื่องตามมาหลายประการ ดังนี้

ประการแรก จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหาเฉพาะในรอบที่ 6 และ รอบที่ 7 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา 138 (1) เท่ากับศาลรัฐธรรมนูญ ได้เข้าไปวินิจฉัยหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหา กำหนดขึ้นใช้ในการสรรหา ซึ่งเป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเข้าไปตรวจสอบการทำงาน การกระทำ และดุลพินิจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญที่จะทำเช่นนั้นได้ จึงเป็นการที่ศาลรัฐธรรมนูญใช้อำนาจขัดต่อหลักการการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะต้องมีกฎหมายให้อำนาจไว้โดยเฉพาะเจาะจง และส่งผลกระทบต่อการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาด้วยเนื่องจาก การที่ศาลรัฐธรรมนูญตีความขยายอำนาจตนเองและเข้ามาตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการสรรหา และกระบวนการสรรหาซึ่งรัฐธรรมนูญใช้เป็นกลไกป้องกันการแทรกแซงทางการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ การตีความของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวก็ย่อมเป็นช่องทางให้มีการแทรกแซง และทำให้องค์กรอื่นมามือทิพพลเหนือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญโดยใช้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือ

ประการที่สอง การที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า เมื่อการสรรหากรรมการการเลือกตั้งในรอบที่ 6 และรอบที่ 7 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา 138 (1) จึงต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 138 โดยถือว่าผู้ได้รับการสรรหาในขั้นตอนของกระบวนการสรรหาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก็ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการสรรหาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วย ผลการได้รับเลือกก็ย่อมไม่สมบูรณ์นั้น ผลสืบเนื่องจากคำวินิจฉัยดังกล่าว ทำให้หลักประกันความเป็นอิสระและสถานะของกรรมการการเลือกตั้งและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอื่นถูกระทบ ทั้งนี้เนื่องจาก รัฐธรรมนูญได้สร้างมาตรฐานประกันความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญไว้ประการหนึ่งคือ รัฐธรรมนูญกำหนดเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งไว้ชัดเจน ทั้งเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่ง กระบวนการถอนถอนรวมทั้งบุคคลหรือองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาถอดถอน บุคคลหรือองค์กรอื่นใดนอกจากกรณีตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไม่อาจดำเนินการเพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญต้องพ้นจากตำแหน่งได้ การที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระบวนการสรรหาไม่ชอบทั้งที่มีใช้กรณีตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึง

ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานะและความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษาข้อเท็จจริงอันนำไปสู่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง
- 1.2.2 ศึกษาผลสืบเนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง
- 1.2.3 ศึกษาว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ว่าสอดคล้องเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพียงใด
- 1.2.4 ศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง เฉพาะที่เป็นประเด็นในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 และประเด็นการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยดังกล่าว

1.4 สมมติฐานการวิจัย

คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระมีภาระหน้าที่ในการสอดส่องดูแล และอำนวยความสะดวกเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยมีที่มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งและที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา กระบวนการ ขั้นตอนการสรรหา มีส่วนสำคัญในการคัดสรรผู้ที่จะมาเป็นกรรมการการเลือกตั้ง การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาจึงต้องมีความชัดเจนแน่นอนและมีหลักประกันการทำงาน หากจะต้องถูกตรวจสอบก็ต้องกระทำโดยองค์กรที่มีอำนาจตรวจสอบตามกฎหมาย อีกทั้งกรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับการสรรหาและเลือกมาโดยกระบวนการของกฎหมายแล้วหากจะถูกถอดถอน ก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ดังนั้นการที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่

38/2545 เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาและวินิจฉัยให้กรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับการสรรหาต้องพ้นจากตำแหน่งโดยมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย ย่อมส่งผลกระทบต่อหลักกฎหมายและการทำงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาในเชิงวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดังนี้

1.5.1 กฎหมาย

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540)
 - พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541
 - พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
 - พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542
 - พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542
 - พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541
 - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542
 - พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543
 - ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2541
- แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2544

1.5.2 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง

1.5.3 หนังสือ, บทความ, เอกสาร, และผลงานทางวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบผลสืบเนื่องจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาฯ

1.6.2 ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องที่เป็นผลสืบเนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545

1.6.3 ทำให้ทราบว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 38/2545 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาฯ สอดคล้องหรือเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย